

SADRŽAJ

1. Uobičajeni anatomske oblici	2	Tuberozna skleroza	40
Linea alba	2	Sturge-Weberov sindrom	42
Normalna pigmentacija sluznice usne šupljine	2	Klippel-Trénaunay-Weberov sindrom	42
Leukoedem	2	Cowdenova bolest	44
2. Razvojne anomalije	4	Kleidokranijalna displazija	44
Fordyceova granula	4	Orofacijalni digitalni sindrom	46
Dlake na sluznici usne šupljine	4	Žarišna dermalna hipoplazija	46
Kongenitalne jamice na usnama	4	Incontinentia pigmenti	48
Jamice na komisurama usana	6	Ehlers-Danlosov sindrom	48
Ankyloglossia	6	Marfanov sindrom	50
Rascjep usne	6	Wernerov sindrom	50
Rascjep nepca	8	Downov sindrom	52
Kosi rascjep lica	8	4. Mehaničke ozljede	54
Rascjep jezika	8	Traumatski vrijed	54
Dvostruka usna	10	Traumatska bula	56
Torus palatinus	10	Traumatski hematoma	56
Torus mandibularis	10	Kronični ugrizi	56
Višestruke egzostoze	12	Ozljeda četkicom za zube	58
Razvojne malformacije vezivnog tkiva	12	Samoozljeđivanje	58
Ageneza velikih slinovnica	12	Fellatio	58
Hemiatrofija lica	14	Vrijed na frenulumu jezika nakon kunilingusa	58
Hipertrofija masetera	14	Stomatitis uzrokovan vaterolicom	60
3. Genetske bolesti	16	Stomatitis uzrokovan zubnom protezom (stomatitis prothetica)	60
Bijeli spužvasti nevas	16	Epulis fissurata	60
Nasljedna dobroćudna intraepitelna diskeratoza	16	Papilarna hiperplazija nepca	62
Fibromatoza gingive	16	Hiperplazija uzrokovana negativnim tlakom	62
Hipofosfatazija	18	Atrofija alveolarnoga grebena gornje čeljusti	62
Kongenitalna pahionihija	18	Nekroza nepca uzrokovana anestetikom	62
Dyskeratosis congenita	20	Eozinofilni vrijed	64
Hipohidrotična ektodermalna displazija	20	Angina bullosa hemorrhagica	64
Odonto-onihodermalna displazija	22	5. Ozljede sluznice usne šupljine uzrokovane kemijskim čimbenicima	66
Sindrom žarišne hiperkeratoze dlanova, tabana i sluznice usne šupljine	24	Opeklina fenolom	66
Papillon-Lefèvreov sindrom	26	Opeklina trikloroocetnom kiselinom	66
Kronična granulomatozna bolest	26	Opeklina eugenolom	66
Dobroćudna acanthosis nigricans	28	Opeklina aspirinom	68
Dyskeratosis follicularis	28	Opeklina uzrokovana jodom	68
Obiteljski dobroćudni pemfigus	30	Opeklina uzrokovana alkoholom	68
Epidermolysis bullosa	30	Opeklina uzrokovana akrilatnom smolom	68
Neurofibromatoza	32	Opeklina uzrokovana natrijevim boratom	70
Hondroektodermalna displazija	34	Opeklina uzrokovana vodikovim peroksidom	70
Nasljedna hemoragijska teleangiektazija	34	Opeklina uzrokovana srebrnim nitratom	70
Peutz-Jeghersov sindrom	36	Opeklina uzrokovana natrijevim hipokloritom	70
Sindrom nevoidnog bazocelularnog karcinoma	36	Opeklina uzrokovana paraformaldehidom	72
Gardnerov sindrom	38	Opeklina uzrokovana spojevima klora	72
Maffuccijski sindrom	40		

Opekлина uzrokovana poljoprivrednim kemijskim sredstvima	72	11. Alergija na lokalno primijenjene kemijske tvari	108
Leukoplakija povezana sa sangvinarijom	72	Alergijski stomatitis uzrokovan akrilatnom smolom	108
Ljuštenje epitela	74	Alergijski stomatitis uzrokovan eugenolom	108
6. Ozljeđe sluznice usne šupljine uzrokovane pušenjem, toplinom i električitetom	76	Kontaktni stomatitis uzrokovan cimedom	110
Nikotinski stomatitis	76	Kontaktni stomatitis uzrokovan amalgamom	110
Erozije sluznice nepca uzrokovane pušenjem	76	12. Parodontne bolesti	112
Lezija na usni pušača cigareta	78	Gingivitis uzrokovan plakom	112
Pušačka melanoza	78	Kronični parodontitis	112
Toplinske opekline	78	Agresivni parodontitis	114
Električne opekline	80	Parodontni apsces	114
7. Oštećenja sluznice usne šupljine uzrokovana lijekovima	82	Parodontna fistula	116
Stomatitis uzrokovan pripravcima sa zlatom	82	Gingivitis i disanje na usta	116
Stomatitis uzrokovan antibioticima	82	Plazmastanični gingivitis	116
Stomatitis medicamentosa	82	Deskvamativni gingivitis	118
Vrijedovi uzrokovani metotreksatom	84	13. Bolesti jezika	120
Vrijedovi uzrokovani azatioprinom	84	Medijalni romboidni glositis	120
Vrijedovi uzrokovani indometacinom	84	Geografski jezik	120
Vrijedovi uzrokovani nikorandilom	86	Izbrazdani (fisurni) jezik	122
Vrijedovi uzrokovani alendronatom	86	Dlakavi jezik	122
Vrijedovi uzrokovani hidroksiurejom	86	Obloženi jezik	124
Promjene sluznice usne šupljine uzrokovane penicilaminom	88	Plazmastanični glositis	124
Povećanje gingive uzrokovano fenitoinom	88	Glosodinja	126
Povećanje gingive uzrokovano ciklosporinom	88	Nazubljeni jezik	126
Povećanje gingive uzrokovano nifedipinom	90	Hipertrofija listastih papila (papillae foliatae)	126
Angioedem	90	Hipertrofija ogradenih papila (papillae circumvallatae)	126
Perforacija nepca uzrokovana kokainom	92	Hipertrofija gljivastih papila (papillae fungiformes)	128
Promjene sluznice usne šupljine uzrokovane antikoagulansima	92	Podjezični varikoziteti	128
Pigmentacije sluznice usne šupljine uzrokovane antimalaricima	94	14. Bolesti usana	130
Pigmentacije sluznice usne šupljine uzrokovane azidotimidinom	94	Medijalna fisura usne	130
Upala usana uzrokovana retinoidima	94	Angularni cheilitis	130
8. Odlaganje kovina i drugih tvari	96	Aktinički cheilitis	130
Amalgamska tetovaža	96	Eksfolijativni cheilitis	132
Odlaganje bizmuta	96	Kontaktni cheilitis	132
Odlaganje olova	96	Žljezdani cheilitis (cheilitis glandularis)	132
Odlaganje srebra i grafita	98	Granulomatozni cheilitis	134
Fleboliti	98	Plazmastanični cheilitis	136
Materia alba na pričvrstnoj gingivi	98	15. Ciste mekih tkiva	136
9. Strane tvari	100	Mukokela	136
Strana tijela	100	Ranula	136
Presadci kože i sluznice	102	Limfoepitelna cista	138
10. Ozljeđe uzrokovane zračenjem	104	Dermoidna cista	138
		Erupejska cista	140
		Novorođenačka cista gingive	140
		Gingivna cista u odraslih	140
		Cista nepčane papile	142
		Nazolabijalna cista	142
		Cista tireoglosalnog kanala	142

16. Virusne infekcije	144	19. Gljivične infekcije	200
Primarni herpetični gingivostomatitis	144	Kandidijaza	200
Sekundarni herpetični stomatitis	144	Primarna kandidijaza usne šupljine	200
Herpes labialis	146	Sekundarna kandidijaza usne šupljine	204
Herpes zoster	146	Histoplazmoza	206
Varicella	148	Sjevernoamerička blastomikoza	206
Herpangina	148	Parakokcidioidomikoza	208
Akutni limfonodularni faringitis	150	Mukormikoza	208
Bolest "šaka, stopala i usta"	150	Aspergiloza	210
Ospice	152	Kriptokokoza	210
Infekciозна mononukleoza	152		
Zaušnjaci	152	20. Protozoalne infekcije	212
Verruca vulgaris	154	Lejšmanijaza kože	212
Condyloma acuminatum	154		
Molluscum contagiosum	154	21. Granulomatozne bolesti	214
Žarišna hiperplazija epitela	156	Sarkoidoza	214
		Heerfordtov sindrom	214
17. Infekcija HIV-om i AIDS	157	Crohnova bolest	216
Infekcije	158	Melkersson-Rosenthalov sindrom	216
Novotvorine	164	Orofacijalna granulomatoza	218
Neurološki poremećaji	168		
Lezije uzrokovane lijekovima	168	22. Bolesti s mogućom imunopatogenezom	220
Lezije nepoznata uzroka	172	Rekurentni aftozni vrijedovi	220
		Mali aftozni vrijedovi	220
18. Bakterijske infekcije	174	Veliki aftozni vrijedovi	220
Nekrotizirajući ulcerozni gingivitis	174	Herpetiformni aftozni vrijedovi	222
Nekrotizirajući ulcerozni stomatitis	174	Sindrom FAPA	222
Noma	176	Behçetova bolest	222
Perikoronitis	176	Reiterov sindrom	226
Suha alveola	176	Wegenerova granulomatoza	228
Stafilokokna infekcija	178		
Streptokokni gingivostomatitis	178	23. Autoimunosne bolesti	230
Crveni vjetar	180	Diskoidni lupus erythematosus	230
Šarlah	180	Sustavni lupus erythematosus	230
Apsces mekih tkiva usne šupljine	180	Skleroderma	232
Peritonzilarni apsces	182	Dermatomiozitis	234
Akutni gnojni parotitis	182	Mješovita bolest vezivnog tkiva	236
Akutni sijaloadenitis podčeljusne žlijezde slinovnice	182	Sjögrenov sindrom	236
Celulitis obraza	184	Dobročudna limfoepitelna lezija	238
Infekcije klebsielom	184	Krioglobulinemija	238
Infekcija pseudomonasom	184	Bolest presatka protiv primatelja	240
Sifilis	186	Primarna bilijarna ciroza	242
Primarni sifilis	186	Lupoidni hepatitis	242
Sekundarni sifilis	186		
Kasni sifilis	190	24. Bolesti kože i sluznica	244
Kongenitalni sifilis	192	Erythema multiforme	244
Šankroid	192	Stevens-Johnsonov sindrom	246
Gonokokni stomatitis	194	Toksična epidermalna nekroliza	246
Tuberkuloza	194	Pemfigus	248
Lupus vulgaris	196	Pemphigus vulgaris	248
Lepra	196	Pemphigus vegetans	250
Aktinomikoza	198		

Pemphigus foliaceus	252	28. Nedostatak vitamina i poremećaji prehrane	302
Pemphigus erythematousus	252	Pelagra	302
Juvenilni pemphigus vulgaris	252	Ariboflavinoza	302
Paraneoplastični pemfigus	254	Skorbut	304
Ožiljkasti pemfigoid	254	Nedostatak bjelančevina	304
Ožiljkasti pemfigoid u djece	256	Karotenemija	304
Linearna IgA bolest	258	29. Endokrinološke bolesti	306
Bulozni pemfigoid	258	Šećerna bolest	306
Trudnički pemfigoid (pemphigoid gestationis)	260	Insuficijencija kore nadbubrežne žlijezde	306
Dermatitis herpetiformis	262	Hiperkortizolemija	306
Epidermolysis bullosa acquisita	262	Hipotireoidizam	308
Kronični ulcerozni stomatitis	264	Primarni hiperparatireoidizam	308
Lichen planus	264	Poremećaji spolnih hormona	308
Pyostomatitis vegetans	268	Akromegalija	310
Psorijaza	270	30. Bolesti perifernog živčanog sustava	312
Sindrom limfnog čvora kože i sluznica	272	Kljenut podjezičnog živca	312
Zloćudna acanthosis nigricans	274	Periferna kljenut ličnog živca	312
Acrodermatitis enteropatica	274	Ipsilateralni spazam masetera	314
Dermatitis obilježavanja usana	274	31. Prekancerozne lezije	316
Perioralni dermatitis	274	Leukoplakija	316
Bradavičasti diskeratom	276	Eritroplazija	322
Vitiligo	276	Kandidijalna leukoplakija	322
25. Bolesti krvi	278	32. Prekancerozna stanja	324
Sideropenična anemija	278	Plummer-Vinsonov sindrom	324
Plummer-Vinsonov sindrom	278	Atrofični glositis u tercijarnom sifilisu	324
Perniciozna anemija	278	Submukozna fibroza	324
Talasemije	280	Epydermoysis bullosa dystrophica	326
Kongenitalna neutropenija	280	Xeroderma pigmentosum	326
Ciklička neutropenija	280	Lichen planus	326
Agranulocitoza	282	33. Zloćudne novotvorine	328
Aplastična anemija	284	Planocelularni karcinom	328
Trombocitopenijska purpura	284	Verukozni karcinom	332
Mijelodisplastični sindrom	284	Adenoidni planocelularni karcinom	334
Nedostatak plazminogena	286	Spinocelularni karcinom	334
26. Bolesti bubrega	288	Limfoepitelni karcinom	334
Uremijski stomatitis	288	Bazeocelularni karcinom	336
27. Poremećaji metabolizma	290	Acinocelularni karcinom	336
Amiloidoza	290	Mukoepidermoidni karcinom	336
Lipoidna proteinoza	292	Adenoidni cistični karcinom	338
Bolest odlaganja glikogena tipa Ib	292	Zloćudni pleomorfni adenom	338
Hurlerov sindrom	294	Adenokarcinom	340
Ksantom	294	Adenokarcinom svijetlih stanica	340
Porfirije	296	Polimorfni adenokarcinom niskog stupnja	340
Hemokromatoza	296	Leiomijsarkom	342
Cistična fibroza	298	Fibrosarkom	342
Histiocitoza Langerhansovih stanica	298		

Kaposijev sarkom	342	Adenoma sebaceum	382
Zloćudni fibrozni histiocitom	344	Kožni rog (cornu cutaneum)	382
Hemangioendoteliom	344	Pjege	384
Hemangiopericitom	346	Lentigo simplex	384
Zloćudni melanom	346	Madeži u sluznici	384
Hondrosarkom	348	Pripojni madež	386
Osteosarkom	348	Složeni madež	386
Metastatske novotvorine	350	Plavi madež	386
		Otin madež	388
		Lentigo maligna	388
34. Zloćudne bolesti krvotvornih i limfoidnih organa	352	Melanotični neuroektodermalni tumor dojenčeta	390
Leukemije	352	Pleomorfni adenom	390
Akutne leukemije	352	Papilarni limfomatozni cistadenom	392
Kronične leukemije	354	Mioepiteliom	392
Eritroleukemija	356	Adenom bazalnih stanica	394
Polycythemia vera	356		
Hodgkinov limfom	356	36. Ostali poremećaji žlijezda slinovnica	396
Ne-Hodgkinov limfom	358	Nekrotizirajuća sijaladenometaplazija	396
Burkittov limfom	360	Sijalolitijaza	396
Zloćudni granulom	360	Mikuliczov sindrom	396
Mycosis fungoides	362	Sijaladenoma	398
Makroglobulinemija	362	Kserostomija	398
Plazmocitom sluznice usne šupljine	364		
Multipli mijelom	364	37. Promjene slične tumorima	400
		Piogeni granulom	400
35. Dobročudni tumori	366	Trudnički granulom	402
Papilom	366	Postekstrakcijski granulom	402
Verukozna hiperplazija	366	Granulom fistule	402
Keratoakantom	366	Periferni granulom gigantskih stanica	404
Fibrom	368		
Fibrom gigantskih stanica	368	38. Neneoplastične bolesti čeljusti	406
Periferni osificirajući fibrom	368	Fibrozna displazija	406
Hondrom mekog tkiva	370	Kerubizam	406
Osteom mekog tkiva	370	Pagetova bolest	408
Lipom	370		
Miksom	372	39. Odontogeni tumori	410
Neurofibrom	372	Ameloblastom	410
Schwannom	372	Ameloblastični karcinom	410
Traumatski neurom	374	Odontogeni miksom	412
Leiomiom	374	Kalcificirajući epitelni odontogeni tumor	412
Bradavičasti ksantom	374	Kalcificirajuća odontogena cista	412
Tumor znatih stanica	376	Odontomi	414
Tumor znatih stanica u novorođenčeta	376		
Dobročudni fibrozni histiocitom	376	Odabrana literatura	415
Hemangiom	378		
Epiteloidni hemangiom	378	Kazalo pojmova	446
Limfangiom	380		
Cistični higrom	380		
Papilarni siringoadenom donje usne	382		